

HE 3/2011 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annettua lakia. Esityksellä pantaisiin täytäntöön uudistettu alusten luokituslaitoksia koskeva direktiivi. Samalla laista poistettaisiin päällekkäisyydet alusten luokituslaitoksia koskevan asetuksen kanssa. Direktiivi ja asetus ovat osa Euroopan unionin niin sanottua kolmatta meriturvallisuuspakettia.

Ehdotetulla lailla saatettaisiin ajan tasalle lain sisältämät viittaukset direktiiviin ja lisättäisiin viittaukset asetukseen. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännös Liikenteen turvallisuusviraston ja valtuuttamansa hyväksytyyn luokituslaitoksen yhteistyöstä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 EU:n lainsäädäntö	3
1.2 Kansallinen lainsäädäntö	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	4
4 ASIAN VALMISTELU	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	6
2 VOIMAANTULO	8
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	8
LAKIEHDOTUS.....	9
aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta	9
LIITE	11
RINNAKKAISTEKSTI	11
aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta	11

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 EU:n lainsäädäntö

Alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annetun neuvoston direktiivin 94/57/EY pyrkimyksenä oli varmistaa merenkulun kansainvälisten sääntöjen tosiasiallinen ja yhdenmukainen soveltaminen laatimalla yhteiset standardit luokituslaitoksille, jotka suorittavat jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten turvallisuustarkastuksia ja antavat todistuskirjoja merenkuluviranomaisten valtuuttamana, sekä varmistaa näiden palveluiden vapaa tarjonta sisämarkkinoilla. Direktiivi sisälsi säännökset luokituslaitoksen hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymismenettelyistä sekä hyväksytyn luokituslaitoksen ja sen valtuuttaneen jäsenvaltion yhteistyösuhteesta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston 23 päivänä huhtikuuta 2009 antama direktiivi 2009/15/EY alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista (jäljempänä luokituslaitosdirektiivi) on uudelleen laadittu toisinto direktiivistä 94/57/EY. Vuonna 2009 hyväksytty luokituslaitosdirektiivi sisältää vuoden 1994 direktiiviä vastaavat säännökset hyväksytyn luokituslaitoksen ja sen valtuuttaman jäsenvaltion yhteistyösuhteesta vähäisiä muutoksia lukuun ottamatta. Säännökset koskevat edelleen mm. jäsenvaltion ja hyväksytyn luokituslaitoksen välillä tehtävää kirjallista valtuutussopimusta, valtuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista, hyväksytyyn luokituslaitokseen kohdistuvaa valvontaa ja jäsenvaltion ilmoitusvelvollisuutta komissiolle. Direktiivi sisältää uuden, jäsenvaltioiden ja hyväksytyn luokituslaitoksen välistä yhteistyötä koskevan säännöksen.

Vuoden 1994 direktiiviin sisältyneet säännökset komission toimesta tapahtuvasta luokituslaitoksen hyväksynnästä, hyväksytyille luokituslaitokselle asetetuista vähimmäisvaatimuksista, hyväksynnän keskeyttämisestä tai

peruuttamisesta, hyväksytyn luokituslaitoksen valvonnasta, komission ja jäsenvaltioiden tietojensaantioikeudesta sekä hyväksytyn luokituslaitoksen tiedonantovelvollisuudesta sekä hyväksytyjen luokituslaitosten keskinäisestä yhteistyövelvollisuudesta siirrettiin luokituslaitosdirektiivin kanssa samanaikaisesti hyväksytyyn Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 391/2009 alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista (jäljempänä luokituslaitosasetus). Asetukseen lisättiin säännökset luokituslaitosta koskevista laatustandardeista sekä niistä seuraamuksista, joita Euroopan komissio voi kohdistaa hyväksytyyn luokituslaitokseen, mikäli se jättää täyttämättä velvoitteensa.

Luokituslaitosdirektiivi- ja asetus ovat osa EU:n niin sanottua merenkulun kolmatta turvallisuuspakettia, joka on mittava, yhteensä seitsemän EU-säädöstä sisältävä merenkulun turvallisuutta koskevan EU-lainsäädännön uudistushanke. Turvallisuuspaketin tavoitteena on vähentää merenkulusta alusliikenteelle, ihmisille ja ympäristölle aiheutuvien vahinkojen riskiä ja lisätä eurooppalaisten lippujen alla purjehtivien alusten kilpailukykyä.

1.2 Kansallinen lainsäädäntö

Vuoden 1994 direktiivin kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset sisältyvät aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisuudesta käytöstä annettuun lakiin (1686/2009), jäljempänä alusturvallisuuslaki. Alusturvallisuuslaki sisältää säännökset katsastusta koskevista määritelmistä (2 §:n 9 ja 41 kohta), Liikenteen turvallisuusviraston mahdollisuudesta valtuuttaa hyväksytty luokituslaitos suorittamaan puolestaan aluksen katsastuksen kokonaan tai osittain (36 §) tai määräämään lastimerkin sijoituksen (33 §), katsastusvaltuutusta koskevasta sopimuksesta (39 §), katsastusvaltuutuksen antamisesta kieltäytymisestä (40 §), katsastusvaltuutuksen peruuttamisesta (41 §) sekä hyväksytyä luokituslaitosta koskevasta valvonnasta (42 §). Viittauksia hyväksytyihin luokituslaitok-

siin on myös 6 luvussa katsastuksen suorittamista koskevilla säännöksissä.

Vuoden 1994 direktiivin kansallisen lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset sisältyivät aikaisemmin alusten katsastuksista merilain nojalla annettuun asetukseen (1123/1999). Alusturvallisuuslain valmistelun yhteydessä säännökset päätettiin nostaa lain tasolle. Merilain muuttamisesta annettuun lakiin (1688/2009) sisältyvän siirtymäsäännöksen nojalla alusten katsastuksesta annettu asetus jäi voimaan 31.12.2011 saakka, ellei sitä siihen mennessä uusita. Valtioneuvoston asetus alusten katsastuksista annetun asetuksen kumoamisesta (1242/2010) tuli voimaan 1.2.2011 samanaikaisesti Liikenteen turvallisuusviraston alusturvallisuuslain nojalla valmisteleminen, alusten katsastusta koskevien määräysten kanssa.

Useat valtiot ovat antaneet alusten katsastustehtävät joko osin tai kokonaan luokituslaitosten tehtäväksi. Suomessa luokituslaitosten toiminta on rajattu. Luokituslaitoksille on sopimuksilla delegoitu katsastusvaltuutuksia tietyissä katsastuksissa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön luokituslaitosdirektiivin kansallista lainsäädäntöä edellyttämät muutokset sekä poistaa lainsäädännöstä päällekkäisyydet luokituslaitosasetuksen kanssa. Kyse on pitkälti teknisistä muutoksista. Muutosehdotukset koskevat alusturvallisuuslain sisältämien luokituslaitosdirektiiviä koskevien viittausten saattamista ajan tasalle, luokituslaitosasetuksen määrittelemistä ja alusturvallisuuslain sisältävien luokituslaitosdirektiiviä koskevien viittausten muuttamista luokituslaitosasetukseksi siltä osin, kun asiasta säädetään nykyisellään luokituslaitosasetuksessa. Näin erityisesti hyväksytyyn luokituslaitoksen edellytysten osalta. Liikenteen turvallisuusviraston ja hyväksytyyn luokituslaitoksen välisen valtuutussopimuksen ehdoista on säännökset luokituslaitosdirektiivissä. Ehdotuksen mukaan ehtoja koskeva laissa oleva säännös korvattaisiin viittauksella direktiiviin. Esityksessä ehdotetaan säännöstä Liikenteen turvalli-

suusviraston ja valtuuttamansa hyväksytyyn luokituslaitoksen yhteistyöstä direktiivin mukaisesti.

3 Esityksen vaikutukset

Esitys vaikuttaa Liikenteen turvallisuusviraston ja sen valtuuttamien hyväksytyjen luokituslaitosten yhteistyöhön. Liikenteen turvallisuusviraston tulee erityisesti säädösviittausten osalta saattaa ajan tasalle valtuuttamiensa luokituslaitosten kanssa tehdyt valtuutussopimukset. Liikenteen turvallisuusvirasto katsastaa pääsääntöisesti itse Suomen lipun alla purjehtivat alukset ja myöntää niille tarvittavat todistuskirjat. Liikenteen turvallisuusvirasto on kuitenkin tehnyt sopimuksen seitsemän kansainvälisen hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa (American Bureau of Shipping, Bureau Veritas, Det Norske Veritas, Germanischer Lloyd, Lloyd's Register, Registro Italiano Navale ja Russian Maritime Register of Shipping). Hyväksytyt luokituslaitokset suorittavat katsastuksia lastialusten rungon, koneiston ja sähköautomaatiikan osalta. Matkustusalusten osalta valtuutuksesta sovitaan tapauskohtaisesti. Todistuskirjat myöntää aina Liikenteen turvallisuusvirasto. Esityksellä ei ole taloudellisia, ympäristöllisiä tai yhteiskunnallisia vaikutuksia.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Luokituslaitosdirektiivin- ja asetuksen yhteydessä on kuultu intressitahoja. Direktiiviehdotuksesta on toimitettu eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä (U 40/2006 vp).

Esitystä on käsitelty liikenne- ja viestintäministeriön alaisessa merenkulun neuvottelukunnassa sekä siitä on pyydetty lausunto oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, Liikennevirastolta, Liikenteen turvallisuusvirastolta, Suomen Varustamot ry:ltä, Suomen Erikoisalusten Työnantajaliitto ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Suomen Merimies-Unioni SMU ry:ltä, Suomen Konepäällystöliittoa, Suomen Laivapäällystöliitto ry:ltä, Suomen Laivameklari-liitto ry:ltä sekä seuraavilta hyväksytyiltä

luokituslaitoksilta, joiden kanssa Liikenteen turvallisuusvirastolla on valtuutussopimus: American Bureau of Shipping, Bureau Veritas, Det Norske Veritas, Germanischer Lloyd, Lloyd's Register, Registro Italiano Navale ja Russian Maritime Register of Shipping.

Liikenne- ja viestintäministeriölle antoivat pyydetyn lausunnon oikeusministeriö, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Suomen Varustamot ry ja Suomen Laivanpäälystöliitto ry. Suomen erikoisalusten Työnantajaliitto ry ja työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittivat, ettei niillä ollut esityksestä lausuttavaa. Suomen Laivanpäälystöliitto ry:llä ja Liikennevirastolla ei ollut huomautettavaa esitykseen. Liikenteen turvallisuusvirasto piti esitystä tarpeellisena ja valvontaviranomaisen näkökulmasta riittävänä.

Oikeusministeriö kiinnitti huomiota lakiehdotuksen 36 §:n 2 momenttiin, jossa säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston velvollisuudesta tehdä hyväksytyn luokituslaitoksen kanssa yhteistyötä laitoksen sääntöjen ja menettelyjen laatimisessa. Yhteistyön sisältöä on esityksen jatkovalmisteluissa selven-tämään lainkohdan perusteluissa. Oikeusministeriö lisäksi kiinnitti huomiota lakiehdotuksen 41 §:n 2 momenttiin, jossa lausunto-kierroksella olleen lakiesityksen mukaan esitettiin Liikenteen turvallisuusvirastolle mahdollisuutta keskeyttää tai peruuttaa antamansa katsastusvaltuutus, jos se katsoo, ettei hyväksytty luokituslaitos enää pysty suorittamaan katsastustehtävää. Esityksen jatkovalmisteluissa kyseinen 41 §:n 2 momentin kohta on poistettu esityksestä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Määritelmät. Pykälän 9 kohdassa saatettaisiin ajan tasalle viittaus esityksellä toimeenpantavaan alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja luokituslaitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisesti säännöistä ja standardeista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/15/EY.

Pykälän 41 kohdassa määriteltäisiin luokituslaitosasetus. Kyse on alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista 23 päivänä huhtikuuta 2009 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 391/2009. Asetus sisältää luokituslaitosdirektiiviin aikaisemmin sisältyneitä määräyksiä komission toimesta tapahtuvaa hyväksynnästä, luokituslaitokseen kohdistuvista seuraamuksista, mikäli se jättää täyttämättä velvoitteensa, hyväksynnän peruuttamisesta, hyväksytyjen luokituslaitosten valvonnasta, komission luokituslaitoksia koskevasta tietojensaantioikeudesta, luokituslaitosten keskinäisestä yhteistyövelvollisuudesta, luokituslaitoksia koskevista laatustandardeista sekä komitologiasta. Asetuksen liite sisältää hyväksytyjä luokituslaitosta koskevat vähimmäisvaatimukset.

Pykälän 42 kohdan hyväksytyä luokituslaitosta koskeva määritelmä esitetään muutettavaksi siten, että direktiivin sijaan viitattaisiin luokituslaitosasetukseen. Direktiivin uudistamisen yhteydessä hyväksytyjä luokituslaitoksia koskevat määräykset eriytettiin direktiivin lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi.

Pykälän 43 kohta sisältäisi nykyisen 42 kohdan laivanisäntää koskevan määritelmän.

4 §. Viittaukset muuhun lainsäädäntöön. Pykälä sisältää informatiiviset viittaukset muuhun alusturvallisuuslain soveltamisen kannalta merkitykselliseen lainsäädäntöön. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annettuun lakiin (300/1979), jäljempänä alus-

jätelaki, muutettaisiin viittaukseksi merenkulun ympäristönsuojelulakiin (1672/2009). Alusjätelainsäädännön kokonaisuudistuksessa alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä koskevat säännökset sisällytettiin uuteen merenkulun ympäristönsuojelulakiin, joka tuli voimaan 1.1.2010 ja jolla kumottiin aiemmin voimassa ollut alusjätelaki (HE 248/2009 vp).

21 §. Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaus muihin kalastusaluksen teknisiä turvallisuusvaatimuksia koskeviin direktiiveihin. Tämä olisi tärkeää, sillä myös muista kuin kalastusalusdirektiivistä tulee kalastusaluksia koskevia teknisiä vaatimuksia. Erityisesti kyseeseen tulee Euroopan parlamentin ja neuvoston alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/59/EY, sellaisena kuin sen on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/17/EY. Direktiivi edellyttää pakollista alusten automaattisen tunnistusjärjestelmää (AIS) kalastusaluksilla.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin Liikenteen turvallisuusvirastolle annettava valtuutus antaa myös muiden kuin kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi määräyksiä kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta. Tällainen valtuutus tarvittaisiin erityisesti, jotta Liikenteen turvallisuusvirasto voisi antaa määräykset alusten automaattisen tunnistusjärjestelmän (AIS) saattamisesta pakolliseksi kalastusaluksilla. Nämä vaatimukset sisältyvät pykälän 1 momentin perusteluissa viitattuun niin sanottuun seurantadirektiiviin. Seurantadirektiiviin vuonna 2009 hyväksytyt muutokset pannaan täytäntöön ensisijaisesti alusliikennepalvelulakiin (623/2005) tehtävillä muutoksilla. Hallituksen esitys laiksi alusliikennepalvelulain muuttamisesta on tarkoitus antaa Eduskunnalle viimeistään syyskuussa 2011.

36 §. Katsastaja. Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi. Lisäksi pykälään esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti. Pykälän 1 momenttiin esitetään siirrettäväksi voimassa oleva 39 §:n 2 momentin 1 kohta, jonka mukaan Liikenteen turvallisuusviraston valtuutamalta hyväksytyltä luokituslaitokselta edellytetään, että sillä on kotipaikka Suomessa. Esitys liittyy 39 §:ään esitettäviin muutoksiin. Esityksen mukaisesti 36 §:ssä säädettäisiin hyväksynnän edellytyksestä kun taas 39 §:ssä säädettäisiin ainoastaan valtuutusta koskevasta sopimuksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston velvoitteesta toimia yhteistyössä valtuuttamiensa hyväksytyjen luokituslaitosten kanssa. Esitys perustuu luokituslaitosdirektiivin 11 artiklan 3 kohtaan. Tällä hetkellä ei ole olemassa yhtenäisiä kansainvälisiä standardeja aluksen rungosta, koneistosta, sähkölaitteista ja hallintalaitteista, joita kaikkien alusten olisi noudatettava rakentamisvaiheessa tai niiden käyttöiän aikana. Näitä standardeja voidaan laatia hyväksytyjen laitosten sääntöjen tai vastaavien standardien mukaisesti. Suurimmat hyväksytyt luokituslaitokset toimivat maailmanlaajuisesti. Kansainvälisten sopimusten yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että luokituslaitokset toimisivat yhteistyössä keskenään ja kansallisten viranomaisten kanssa yhtenäisten standardien kehittämiseksi. Myös Liikenteen turvallisuusviraston tulisi osaltaan pyrkiä tähän yhteistyössä valtuuttamiensa luokituslaitosten kanssa. Liikenteen turvallisuusvirastolla on tällä hetkellä sopimus seitsemän luokituslaitoksen kanssa, jotka suorittavat lastialusten rungon, koneiston ja sähköautomaatiikan katsastuksia. Liikenteen turvallisuusviraston tulisi tehdä valtuuttamiensa luokituslaitosten kanssa yhteistyötä laitosten sääntöjen ja määräysten kehittämiseksi mm. sen varmistamiseksi, että laitosten suorittamat suomalaisten alusten katsastukset toteutettaisiin yhtenäisten standardien mukaisesti.

Pykälän 3 momentti sisältäisi pykälän voimassa olevan 1 momentin siltä osin kun on kyse Liikenteen turvallisuusviraston mahdollisuudesta valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitokset katsastamaan kotimaanliikenteen aluksia. Momenttiin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia.

Pykälän 4 momentti sisältäisi pykälän voimassa olevan 2 momentin. Momenttiin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia.

39 §. Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus. Pykälän 1 momenttiin esitetään siirrettäväksi voimassa olevan 2 momentin 6 kohta, jonka mukaan valtuutussopimukseen on sovellettava Suomen lakia. Lisäksi esitetään, että viittaus luokituslaitosdirektiivin asianmukaiseen artiklaan saatetaan numeroinnoltaan ajan tasalle. Luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan valtuutussopimukseen tulee sisältää vähintään IMO:n päätöslauselman A.739(18) liitteessä II esitetyt määräykset, jotka koskevat luokituslaitosten valtuuttamiseen liittyviä toimintaohjeita. Lisäksi sopimukseen tulisi ottaa hyväksytyjen luokituslaitosten taloudellista vastuuta koskevat määräykset direktiivissä säädetyn mukaisesti sekä määräykset luokituslaitoksen tarkastuksesta, aluksilla suoritettavista tarkastuksista sekä hyväksytyt luokituslaitoksen aluskantaa, luokan muutoksia, luokituksen voimassa olon keskeyttämistä tai luokituksen peruuttamista koskevien olennaisten tietojen pakollisesta ilmoittamisesta. Direktiivin uudistamisen yhteydessä kohtaan ei tehty sisällöllisiä muutoksia.

Pykälän voimassa oleva 2 momentti sisältää valtuutussopimukseen sisällytettävät vähimmäisehdot, jotka perustuvat vanhaan luokituslaitosdirektiiviin 94/57/EY. Luokituslaitosdirektiivin muuttamisen yhteydessä 2 momentin 2—5 kohdassa mainitut ehdot siirrettiin luokituslaitosasetuksen 10 artiklaan. Pääleikkäisen lainsäädännön välttämiseksi 2 momentin 2—5 kohta on tarpeen poistaa. Momentin 1 kohta on edellä esitetty siirrettäväksi 36 §:n 1 momenttiin ja 6 kohta pykälän 1 momenttiin.

41 §. Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen. Pykälän 1 momentin viittaus luokituslaitosdirektiiviin esitetään muutettavaksi viittaukseksi luokituslaitosasetukseen. Luokituslaitoksen hyväksynnän peruuttamisesta säädetään nykyisin luokituslaitosasetuksen 7 artiklassa.

Pykälän 2 momenttiin esitetään lisättäväksi Liikenteen turvallisuusvirastolle mahdollisuus valtuutuksen peruuttamisen lisäksi keskeyttää valtuutus. Esitys perustuu luokituslaitosdirektiivin 8 artiklaan. Momenttiin esite-

tään lisäksi lisättäväksi velvollisuus Liikenteen turvallisuusvirastolle antaa valtuuttamalleen hyväksytyille luokituslaitokselle huomautus tai varoitus, jos virasto katsoo katsastusvaltuutuksen keskeyttämiselle tai peruuttamiselle asetettujen edellytysten täyttyvän. Lisäys on tärkeä yksityisen toimijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta. Liikenteen turvallisuusvirasto voi momentissa mainituissa tilanteissa keskeyttää tai peruuttaa myös sellaiselle hyväksytyille luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutuksen, joka edelleen täyttää luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset minimivaatimukset.

Vanhaan luokituslaitosdirektiivin sisältyi erillinen, voimassa olevan 3 momenttiin kirjattu säännös toistaiseksi peruutetusta valtuutuksesta ja sen palauttamisesta. Tätä säännöstä ei enää sisälly nykyiseen luokituslaitosdirektiiviin, mistä syystä pykälän 3 momentti esitetään poistettavaksi.

42 §. *Hyväksytyt luokituslaitokset koskeva valvonta.* Pykälän 1 momentin viittaus luokituslaitosdirektiiviin esitetään muutettavaksi viittaukseksi luokituslaitosasetukseen, jonka liite sisältää nykyisin luokituslaitokselle asetetut vaatimukset.

Pykälän 2 momentti esitetään saatettavaksi ajan tasalle Euroopan unionia koskevan viittauksen osalta.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan syksyllä 2011.

Luokituslaitosdirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 17 päivänä kesäkuuta 2011.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Alusturvallisuuslaissa säädetään Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen asemasta katsastuksissa ja aluksenmittauksessa. Kyse on perustuslain 124 §:ssä säädetystä julkisen hallintotehtävän antamisesta lailla muulle kuin viranomaiselle, vaikka päätös tehdään valtuudella Liikenteen turvallisuusviraston nimissä ja puolesta. Esitykseen sisältyvät muutokset alusturvallisuuslakiin ovat pitkälti luonteeltaan teknisiä. Sisällölliset muutokset liittyvät Liikenteen turvallisuusviraston ja sen valtuuttaman hyväksytyt luokituslaitoksen väliseen yhteistyöhön. Esityksellä ei siten puututa siirretyn hallintotehtävän laajuuteen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 9, 41 ja 42 kohta, 4 §:n 5 momentti, 21 §:n 1 ja 3 momentti sekä 36, 39, 41 ja 42 § sekä

lisätään 2 §:ään uusi 43 kohta seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin to-

siasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä ja muissa direktiiveissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusdirektiivin ja muiden direktiivien täytäntöön panemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitokset suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamalla luokituslaitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muun viranomaisen luona.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava yhteistyössä valtuuttamansa hyväksytyt luokituslaitokset kanssa luokituslaitoksen sääntöjen laatimisessa ja menettelytapojen käyttöönottoamisessa sekä neuvoteltava sen kanssa yhdenmukaisen tulkinnan saavuttamiseksi kansainvälisistä sopimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen osaksi tai kokonaan myös sellaiselle nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyt luokituslaitokset kanssa. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

mainituista asioista. Sopimukseen on sovellettava Suomen lakia.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruuttettava katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosasetuksen 7 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi keskeyttää tai peruuttaa katsastusvaltuutuksen, jos luokituslaitos Liikenteen turvallisuusviraston antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitettun sopimuksen mukaisesti.

42 §

Hyväksytyt luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava, että hyväksytyt luokituslaitokset suorittavat tehtävänsä ja täyttävät luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset vaatimukset. Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan komissiolle.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt ilmoitukset Euroopan komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 9, 41 ja 42 kohta, 4 §:n 5 momentti, 21 §:n 1 ja 3 momentti sekä 36, 39, 41 ja 42 § sekä

lisätään 2 §:ään uusi 43 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

9) luokituslaitosdirektiivillä alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 94/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 97/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY;

41) hyväksytyllä luokituslaitoksella luokituslaitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväksyttyä laitosta;

42) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

9) luokituslaitosdirektiivillä alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua *Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY*;

41) *luokituslaitosasetuksella alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009*;

42) hyväksytyllä luokituslaitoksella luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa

aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

 Aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä annetussa laissa (300/1979) säädetään siitä, mitä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on noudatettava.

4 §

Viittaukset muuhun lainsäädäntöön

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

21 §

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluva kalastusalus

Kalastusalusdirektiivin soveltamisalaan kuuluvan kalastusaluksen on täytettävä kalastusalusdirektiivissä ja muissa direktiiveissä kyseiselle alukselle asetetut tekniset turvallisuusvaatimukset. Aluksen on myös täytettävä Torremolinoksen pöytäkirjan vaatimukset siten kuin kalastusalusdirektiivissä säädetään.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa kalastusalusdirektiivin ja muiden direktiivien täytäntöönpanemiseksi tarkemmat määräykset kalastusaluksen teknisestä turvallisuudesta.

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen suorittamisen osaksi tai kokonaan nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaati-

36 §

Katsastaja

Suomalaisen aluksen katsastaa Liikenteen turvallisuusvirasto. Liikenteen turvallisuusvirasto voi valtuuttaa hyväksytyt luokituslaitoksen suorittamaan katsastuksen osaksi tai kokonaan. *Liikenteen turvallisuusviraston valtuuttamalla luokituslaitoksella on oltava edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona.*

Liikenteen turvallisuusviraston on toimittava yhteistyössä valtuuttamansa hyväksytyt luokituslaitoksen kanssa luokituslaitoksen sääntöjen laatimisessa ja menettelytapojen

muksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

käyttöönottamisessa sekä neuvoteltava sen kanssa yhdenmukaisen tulkinnan saavuttamiseksi kansainvälisistä sopimuksista.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa kotimaanliikenteen aluksen katsastuksen osaksi tai kokonaan myös sellaiselle nimeämälleen katsastajalle, joka ei ole Liikenteen turvallisuusviraston palveluksessa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi käyttää ammattiveneen katsastuksessa apuna eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain 11 §:ssä tarkoitettua ilmoitettua laitosta.

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa, kun se valtuuttaa hyväksytyyn luokituslaitoksen tekemään katsastuksia. Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa mainituista asioista.

Sopimukseen on lisäksi sisällytettävä seuraavat ehdot:

1) luokituslaitos nimeää edustajansa, jolla on kotipaikka Suomessa ja joka käyttää luokituslaitoksen puhevaltaa tuomioistuimessa ja muun viranomaisen luona;

2) luokituslaitos antaa Liikenteen turvallisuusvirastolle kaikki luokituslaitoksen luokittelemaa aluskantaa, siirtoja, luokan muutoksia, luokituksen voimassaolon keskeyttämistä ja luokituksen peruuttamista koskevat tarvittavat tiedot;

3) luokituslaitos ei anna todistus- tai turvallisuuskirjaa alukselle, joka on poistettu luokasta tai jonka luokkaa on turvallisuussyistä muutettu, ennen kuin luokituslaitos on neuvotellut Liikenteen turvallisuusviraston kanssa täyden tarkastuksen tarpeellisuudesta;

4) luokituslaitos toimii luokittamaansa alusta koskevissa asioissa yhteistyössä satamavaltion viranomaisten kanssa erityisesti poikkeavuuksien ja puutteiden korjaamiseksi;

5) luokituslaitos neuvottelee toisten luokituslaitosten kanssa teknisten standardiensa ja niiden täytäntöönpanon vastaavuuden ylläpitämiseksi ohjeista lippuvaltioiden avustami-

39 §

Katsastusvaltuutusta koskeva sopimus

Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä katsastusvaltuutuksesta kirjallinen sopimus hyväksytyyn luokituslaitoksen kanssa. *Sopimuksessa on oltava määräykset ainakin luokituslaitosdirektiivin 5 artiklan 2 kohdassa mainituista asioista. Sopimukseen on sovellettava Suomen lakia.*

seksi IMO:n oikeudellisten asiakirjojen täytäntöönpanosta annetun IMO:n päätöslauselman A.847(20) mukaisesti; luokituksen siirtyessä toiselle luokituslaitokselle sekä luovuttava että vastaanottava luokituslaitos toimivat luokituslaitosdirektiivin 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti; sekä

6) sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutus, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosdirektiivin 9 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa hyväksytylle luokituslaitokselle antamansa katsastusvaltuutuksen myös, jos luokituslaitos olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitettua sopimuksen mukaisesti. Huolimatta siitä, että hyväksytty luokituslaitos täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset, Liikenteen turvallisuusvirasto voi peruuttaa antamansa katsastusvaltuutuksen toistaiseksi luokituslaitosdirektiivin 10 artiklan mukaisesti, jos se katsoo, ettei luokituslaitos enää pysty suorittamaan katsastustehtävää sen puolesta.

Liikenteen turvallisuusviraston on palautettava toistaiseksi peruutettu katsastusvaltuutus, jos Euroopan yhteisöjen komissio luokituslaitosdirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen sitä pyytää.

42 §

Hyväksyttyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava, että hyväksytty luokituslaitos suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttää luokituslaitosdirektiivin liitteen mukaiset vaatimukset. Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitettava luokituslaitosdirektiivissä säädetty ilmoit-

41 §

Katsastusvaltuutuksen peruuttaminen

Liikenteen turvallisuusviraston on peruutettava *katsastusvaltuutus*, jos luokituslaitoksen hyväksyntä on luokituslaitosasetuksen 7 artiklan mukaisesti peruutettu.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi *keskeyttää tai peruuttaa katsastusvaltuutuksen*, jos luokituslaitos *Liikenteen turvallisuusviraston antamasta huomautuksesta tai varoituksesta huolimatta* olennaisesti tai toistuvasti laiminlyö velvollisuutensa suorittaa katsastus 39 §:ssä tarkoitettua sopimuksen mukaisesti.

42 §

Hyväksyttyä luokituslaitosta koskeva valvonta

Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava, että hyväksytty luokituslaitos suorittaa 39 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen perustuvat tehtävänsä ja täyttää luokituslaitosasetuksen liitteen mukaiset vaatimukset. Liikenteen turvallisuusviraston on tehtävä tarkastus joka toinen vuosi ja raportoitava niistä *Euroopan komissiolle*.

Liikenteen turvallisuusviraston on toimitet-

Voimassa oleva laki

tukset Euroopan yhteisöjen komissiolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

tava luokituslaitosdirektiivissä säädetyt ilmoitukset *Euroopan komissiolle* ja Euroopan unionin jäsenvaltioille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .